

UCHWAŁA NR VII/26/07
RADY MIASTA BIELSK PODLASKI

z dnia 19 marca 2007 r.

**w sprawie stanowiska Rady Miasta Bielsk Podlaski dotyczącego Uchwały Nr 736/07
z dnia 5 marca 2007 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Białymstoku w przedmiocie rozpatrzenia w postępowaniu nadzorczym Uchwały
Nr VI/22/07 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 20 lutego 2007 r. w sprawie uchwalenia
budżetu miasta Bielsk Podlaski na rok 2007.**

Na podstawie § 23 ust.3 pkt 1 Regulaminu Rady Miasta Bielsk Podlaski, stanowiącego załącznik Nr 3 do uchwały Nr V/21/03 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Bielsk Podlaski Rada Miasta Bielsk Podlaski postanawia:

§ 1. Przyjąć stanowisko Rady Miasta Bielsk Podlaski dotyczące Uchwały Nr 736/07 z dnia 5 marca 2007 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku dotyczące rozpatrzenia w postępowaniu nadzorczym uchwały Nr VI/22/07 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 20 lutego 2007 r. w sprawie uchwalenia budżetu miasta Bielsk Podlaski na rok 2007, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Przekazać stanowisko, o którym mowa w § 1 Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku.

§ 3. Delegować na posiedzenie Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku dotyczące rozstrzygnięcia nadzorczego w przedmiocie uchwały Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 20 lutego 2007 r. odbywające się 21 marca 2007 r. o godz. 10¹⁰ niżej wymienionych radnych, którzy reprezentować będą stanowisko Rady Miasta Bielsk Podlaski:

- 1) Raisa Iwaniuk
- 2) Leszek Mateusz Karbowski
- 3) Marek Wieremiejuk
- 4) Bożena Teresa Zwolińska

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miasta Bielsk Podlaski.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Andrzej Stepianiuk

Załącznik

do Uchwały Nr VII/26/07
Rady Miasta Bielsk Podlaski
z dnia 19 marca 2007 r.

W nawiązaniu do uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku Nr 736/07 z dnia 5 marca 2007r. Rada Miasta Bielsk Podlaski niżej przedstawia swoje stanowisko w toczącej się sprawie wydane w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, wnosząc jednocześnie o uznanie przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku argumentacji Rady dotyczącej prawidłowości uchwalenia przez nią budżetu Miasta Bielsk Podlaski na rok 2007.

STANOWISKO RADY MIASTA BIELSK PODLASKI Z DNIA 19 MARCA 2007 R.

DOTYCZĄCE PODJĘCIA W DNIU 20 LUTEGO 2007 R. PRZEZ RADĘ MIASTA BIELSK PODLASKI UCHWAŁY NR VI/22/07 W SPRAWIE UCHWALENIA BUDŻETU MIASTA BIELSK PODLASKI NA ROK 2007, W ZWIĄZKU ZE ZŁOŻENIEM PRZEZ BURMISTRZA MIASTA BIELSK PODLASKI PISMEM NR FN.3014/1/07 Z DNIA 23 LUTEGO 2007 R. WNIOSKU O STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI CAŁOŚCI BĄDŹ W CZĘŚCI PRZEDMIOTOWEJ UCHWAŁY.

A. Stan faktyczny

Zgodnie z art. 179 ustawy Burmistrz Miasta Bielsk Podlaski Zarządzeniem Nr 405/06 z dnia 15.11.2006 r. przygotował projekt uchwały budżetowej na 2007r. wraz z załącznikami i objaśnieniami oraz informacją o stanie mienia komunalnego. Pismami z dnia 05.01.2007 r. oraz z dnia 29.01.2007 r. przedstawił radnym zmiany (autopoprawki) do w/w projektu uchwały budżetowej. Rada Miasta w dniu 30.01.2007 r. odrzuciła projekt budżetu w wersji zaproponowanej przez Burmistrza Miasta, argumentując swoją decyzję bardzo późnym przekazaniem radnym ostatniej autopoprawki (dn. 29.01.2007 r. po godzinie 16) tj. tuż przed mającą się odbyć sesją oraz nieuwzględnieniem wniosków mieszkańców z konsultacji społecznych i wniosków zgłoszonych przez stałe komisje Rady Miasta.

Burmistrz Miasta pismem z dnia 05.02.2007 r. przedstawił kolejną autopoprawkę do projektu budżetu na 2007 r. Radni rozpoczęli od nowa procedowanie w poszczególnych komisjach nad projektem budżetu. Wszystkie komisje przegłosowały wniosek podpisany przez grupy radnych, polegający na zwiększeniu dochodów oraz zmianach w planie wydatków. Zaproponowane zmiany nie powodowały zwiększenia deficytu. W dniu 20.02.2007 r. Rada Miasta stosunkiem głosów 14 „za” i 7 głosów „przeciw” podjęła uchwałę NR VI/22/07 w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Bielsk Podlaski na rok 2007, uwzględniając wolę radnych zgłoszoną w trakcie prac komisji Rady. Rada Miasta uchwalając budżet na 2007 r. uwzględniła niżej wymienione wnioski, wskazując jednocześnie źródła ich sfinansowania:

I. Wnioski w sprawie wprowadzenia planu nowych wydatków na łączną kwotę 636.771 zł

1. Dział 750, rozdział 75022 zwiększenie o kwotę 10.000 zł. z przeznaczeniem na Biuletyn Informacyjny Rady Miejskiej
2. Dział 600, rozdział 60016 zwiększenie o kwotę 356.771 zł. z przeznaczeniem na zadanie: Budowa nawierzchni ul. Głogera
3. Dział 600, rozdział 60016 zwiększenie o kwotę 150.000 zł. z przeznaczeniem na zadanie: Budowa nawierzchni ul. Rejtana
4. Dział 600, rozdział 60016 zwiększenie o kwotę 70.000 zł. z przeznaczeniem na zadanie: opracowanie dokumentacji na budowę ul. Wczasowej i ul. Przechodniej
5. Dział 900, rozdział 90001 zwiększenie o kwotę 50.000 zł. z przeznaczeniem na zadanie: opracowanie dokumentacji na kanalizację sanitarną w ul.11 Listopada

II. Wnioski w sprawie źródeł sfinansowania planowanych wydatków, o których mowa w pkt. I., w tym:

a) wnioski w sprawie zwiększenia planowanych dochodów budżetowych na łączną kwotę 130.800 zł.:

- a) dział 600, rozdział 60016, § 0690 zwiększenie o kwotę 13.000 zł. do kwoty 63.000 zł.
- b) dział 700, rozdział 70005, § 0470 zwiększenie o kwotę 20.000 zł. do kwoty 334.000 zł.
- c) dział 700, rozdział 70005, § 0690 zwiększenie o kwotę 3.300 zł. do kwoty 4.300 zł.
- d) dział 700, rozdział 70005, § 0750 zwiększenie o kwotę 13.500 zł. do kwoty 148.784 zł.
- e) dział 700, rozdział 70005, § 0760 zwiększenie o kwotę 19.000 zł. do kwoty 54.000 zł.
- f) dział 700, rozdział 70005, § 0770 zwiększenie o kwotę 32.000 zł. do kwoty 123.000 zł.
- g) dział 750, rozdział 75023, § 0920 zwiększenie o kwotę 30.000 zł. do kwoty 55.000 zł.

b) wnioski w sprawie zmniejszenia planowanych wydatków budżetowych na łączną kwotę 505.971 zł.:

- a) dział 750, rozdział 75075, zmniejszenie „zakupu materiałów do promocji miasta” o kwotę 10.000 zł. do kwoty 6.000 zł.
- b) dział 750, rozdział 75075, zmniejszenie „zakupu usług związanych z promocją miasta” o kwotę 32.000 zł. do kwoty 15.000 zł.
- c) dział 750, rozdział 75095, zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 28.000 zł. do kwoty 39.100 zł.
- d) dział 758, rozdział 75818, § 4810 zmniejszenie rezerwy ogólnej do 0,8% planu wydatków tj. o kwotę 65.818 zł. do kwoty 430.592 zł.
- e) dział 900, rozdział 90001, § 6050 zmniejszenie planu wydatków o kwotę 70.000 zł. do kwoty 30.000 zł. na zadanie : „ul. Mickiewicza zaulek kanalizacja sanitarna, grawitacyjna, tłoczna, przepompownia ścieków”. Kwota 30.000 zł będzie przeznaczona na dokumentację na w/w zadanie.
- f) dział 900, rozdział 90003, zmniejszenie planu wydatków o kwotę 20.000 zł. do kwoty 80.000 zł. na zadanie : „ręczne zimowe oczyszczanie placów i chodników ulic”
- g) dział 900, rozdział 90004, - zmniejszenie planu wydatków o kwotę 15.000 zł. do kwoty 0 zł. na zadanie : wykonanie projektu dotyczącego wykonania prac polegających na podniesieniu rzędnych wysokości grodziska, zagospodarowania wzniesienia terenu wokół Góry Zamkowej.
- h) dział 900, rozdział 90004, - zmniejszenie planu wydatków o kwotę 20.000 zł. do kwoty 0 zł. na zadanie : zagospodarowanie terenu zieleni parkowej przy ul.

Jagiellońskiej poprzez wyrównanie terenu, wywóz nieczystości oraz założenie nowych trawników.

- i) dział 900, rozdział 90015, § 6050 - zmniejszenie planu wydatków o kwotę 50.000 zł. do kwoty 0 zł. na zadanie : Oświetlenie ul. Kościuszki
- j) dział 900, rozdział 90095 - zmniejszenie planu wydatków o kwotę 4.500 zł. na zadanie pokaz sztucznych ogni
- k) **dział 900, rozdział 90095** - zmniejszenie planu wydatków o kwotę 100.000 zł. do kwoty 100.000 zł. na zadanie: „Zbiornik wodny w dzielnicy Studziwody”.
- l) dział 801, rozdział 80101, § 6056 - zmniejszenie planu wydatków o kwotę 90.653 zł. do kwoty 0 zł. na zadanie: „Termomodernizacja obiektów Szkoły Podstawowej Nr 2”.

III. Pozostałe wnioski:

1. Wnioskujemy o niezmnieszanie wydatków na odławianie bezpańskich psów w kwocie 10.000 zł.. Zmniejszenie natomiast powinno dotyczyć środków na sprzątanie (pkt.3 lit. m) autopoprawki z dnia 05.02.2007r. – dział 900, rozdział 90003, § 4300, pierwszy myślak).
2. Przeniesienie między zadaniami w dziale 921, rozdziale 92109 w sposób następujący:
 - a) zmniejszyć plan wydatków o kwotę 6.686 zł. przeznaczoną na zespół „Kuranty” (tj. kwotę 4.186 zł. na wynagrodzenie na akompaniatora, kwotę 2.500 zł. na nagranie płyty i kasety),
 - b) zwiększyć plan wydatków o kwotę 6.686 zł. z przeznaczeniem na:
 - 2.000 zł na wydatki rzeczowe Orkiestry Dętej
 - 2.000 zł. na wydatki rzeczowe Chóru Polskiej Pieśni Narodowej
 - 2.686 zł. na organizację Festiwalu Poezji Śpiewanej „Jesień Bardów”

Rada Miasta Bielsk Podlaski wprowadzając w/w zmiany do projektu uchwały budżetowej miała na uwadze przede wszystkim dobro mieszkańców miasta oraz konieczność zaspokajania ich elementarnych potrzeb. Za takie należy bowiem uznać m.in. zwykłe poruszanie się (chodzenie, czy też jeżdżenie) po drogach asfaltowych, czy brukowanych, a nie po grzędzawiskach. Nadmieniam, iż w Bielsku Podlaskim na większości osiedli domów jednorodzinnych występują drogi gruntowe, które – zwłaszcza w okresie wiosenno-jesiennym i po opadach są nieprzejezdne i nieprzechodnie. Należy zauważyć, że mieszkańcy tych osiedli są podatnikami podatku od nieruchomości, a także innych podatków (od osób fizycznych, od osób prawnych, czy też podatku od towarów i usług, podatku od środków transportowych), które wpływają w całości lub jako udział do budżetu Miasta. Godnym podkreślenia jest również fakt, iż Miasto dokonywało (i nadal dokonuje) sprzedaży działek ze swojego zasobu komunalnego. Po dokonanej transakcji i pobraniu dochodu, samorząd pozostawił mieszkańców z nierozwiązanymi problemami komunikacyjnymi. Problemy te były wielokrotnie sygnalizowane Burmistrzowi Miasta, czego przykładem są pisma mieszkańców ulic Glogera czy też Rejtana (**załączniki Nr 1a), 1b), 1c), 1d) wraz z materiałem fotograficznym do niniejszego Stanowiska**), jednakże do chwili obecnej nie zostały rozwiązane. Należy także zauważyć, iż część mieszkańców miasta (tak jak np. mieszkańcy ul. Glogera) partycypowali w kosztach budowy kanalizacji sanitarno - deszczowej. W związku z tym obiecano im pierwszeństwo w sfinansowaniu przez Miasto nawierzchni asfaltowej. Podobnie mieszkańcy ulic Wczasowej i Przechodniej wybudowali we własnym zakresie kanalizację sanitarną, uczestniczyli w sfinansowaniu budowy instalacji wodociągowej oraz elektrycznej. W przypadku ulicy Rejtana ujęta inwestycja dotyczy budowy ok. 100 m odcinka

drogi, który połączy dwie ulice i poprawi znacząco komunikację w tej części miasta, a w szczególności dojazd do Zespołu Szkół Nr 1 i Centrum Kształcenia Praktycznego.

Mając na uwadze powyższe Rada wprowadziła nowe zadania polegające na: budowie nawierzchni ul. Glogera, budowie nawierzchni ul. Rejtana, opracowaniu dokumentacji na budowę ul. Wczasowej i ul. Przechodniej, opracowaniu dokumentacji na kanalizację sanitarną w ul. 11 Listopada. Ponadto Rada zdecydowała o zabezpieczeniu środków na biuletyn informacyjny rady miejskiej. **Rada podejmując decyzję dotyczącą zmiany zadań na rok 2007, kierując się względami społecznymi, brała również pod uwagę aspekt ekonomiczny, a mianowicie nie zwiększyła zaplanowanego w projekcie uchwały budżetowej deficytu.**

Wprowadzając nowe zadania Rada wskazała źródła ich finansowania, w tym między innymi zwiększyła dochody budżetowe o łączną kwotę 130.800 zł **(tj. o ok. 0,27% w stosunku do planowanych dochodów ujętych w przedłożonym radnym projekcie uchwały budżetowej na 2007 rok).** Podstawą zwiększeń dla Rady były przedstawione w projekcie uchwały budżetowej na 2007 r. (Zarządzenie Nr 405/06 Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski z dnia 15.11.2006 r.) przewidywane dochody na koniec 2006 r. oraz analiza zmian w planie dochodów w ciągu 2006 r. przedstawiona w opinii Komisji Budżetu i Finansów (załącznik Nr 2). Należy stwierdzić, że Rada Miasta Bielsk Podlaski na podstawie analizy w/w dokumentów oraz sprawozdań rocznych z wykonania budżetów Miasta z lat ubiegłych uchwaliła budżet na 2007r. , w którym faktycznie urealniła przedstawione przez Burmistrza planowane dochody i wydatki.

B. Stanowisko Rady Miasta Bielsk Podlaski w zakresie podnoszonych przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku naruszeń obowiązujących przepisów prawa:

Uprawnienia poszczególnych organów samorządu terytorialnego w przypadku przygotowania projektu uchwały budżetowej, inicjatywy w sprawie zmian uchwały, uchwalania budżetu gminy określone są w ustawie o finansach publicznych, a także w ustawie o samorządzie gminnym. Na gruncie tych ustaw w praktyce najczęściej kontrowersji w tym zakresie budzą następujące przepisy:

- 1) art. 52 ust. 1a, 60 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 08.03.1990 r. ustawy o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).
- 2) art. 179, 183 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).

Ustawa o samorządzie gminnym, jak i ustawa o finansach publicznych nie pozostawiają wątpliwości, że organem wyłącznie uprawnionym do przygotowania projektu budżetu jest wójt (burmistrz). Uprawnienia tego nie posiada nawet rada gminy. Jednakże organ stanowiący gminy jest władny do oceny przedstawionego projektu i może go nie przyjąć, jeśli jest on niezgodny z przepisami prawa, w tym także z określoną przez radę - na podstawie art. 53 ust. 1 u.s.g. - procedurą uchwalania budżetu lub rodzajami i szczegółowością materiałów informacyjnych towarzyszących budżetowi, a wymaganych przez ten organ. W ramach tej procedury rada gminy ma uprawnienia do zmiany projektu w zakresie określonym w art. 52 ust. 1a u.s.g.

Fakt niejednoznaczności stanowisk w orzecznictwie w sprawie zakresu kompetencji rady gminy i burmistrza (wójta) w procesie dochodzenia do uchwalenia budżetu może sugerować, iż w ww. zakresie naruszona zostaje określona w art. 2 Konstytucji zasada rzetelnej legislacji. Ustalając sens w/w przepisów prawnych należy posłużyć się nie tylko wykładnią językową, ale również wykładnią systemową i wykładnią funkcjonalną.

Poniżej Rada Miasta Bielsk Podlaski przedstawia swoje stanowisko w zakresie interpretacji norm zawartych w art. 52 ust. 1a oraz art. 60 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym, a także art. 179 i 183 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

1. Art. 52 ust.1a ustawy o samorządzie gminnym stanowi: cyt. „, *1a. Bez zgody wójta rada gminy nie może wprowadzić w projekcie budżetu gminy zmian powodujących zwiększenie wydatków nieznajdujących pokrycia w planowanych dochodach lub zwiększenie planowanych dochodów bez jednoczesnego ustanowienia źródeł tych dochodów*”.

Dokonując analizy wyżej wymienionego przepisu oraz stosując wykładnię językową należy stwierdzić, że:

- 1) Bez zgody wójta rada gminy nie może wprowadzić w projekcie budżetu gminy zmian powodujących zwiększenie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych dochodach.

Przy zastosowaniu wnioskowania z przeciwności (argumentum a contrario) należy dojść do wniosku, że:

zgoda wójta (burmistrza) nie jest potrzebna, gdy rada wprowadza w projekcie budżetu gminy zmiany powodujące zwiększenie wydatków znajdujących pokrycie w planowanych dochodach.

Zdaniem Rady Miasta Bielsk Podlaski wprowadzone przez Radę Miasta zmiany powodujące zwiększenie wydatków znalazły pokrycie w planowanych dochodach (130.800 zł), natomiast zmiany w pozostałym zakresie były związane ze zmniejszeniem wydatków przedstawionych przez Burmistrza (505.971 zł). Te ostatnie spowodowały zmianę w układzie rzeczowym zadań. Podobnie zmiany dotyczące przeniesień między zadaniami w dziale 921, rozdziale 92109.

Analizując treść przepisu określonego w art. 52 ust. 1a ustawy o samorządzie gminnym należy stwierdzić, że cel normy tam zawartej jest taki sam jak w art. 183 ust.2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych, a mianowicie działania rady nie mogą spowodować zwiększenia deficytu budżetowego określonego w projekcie budżetu.

- 2) Bez zgody wójta rada gminy nie może wprowadzić w projekcie budżetu gminy zmian powodujących zwiększenie planowanych dochodów bez jednoczesnego ustanowienia źródeł tych dochodów.

Stosując wnioskowanie z przeciwności (argumentum a contrario) należy dojść do wniosku, że:

zgoda wójta nie jest potrzebna, gdy rada wprowadza w projekcie budżetu gminy zmiany powodujące zwiększenie dochodów i jednocześnie ustanawia źródła tych dochodów.

Zdaniem Rady Miasta Bielsk Podlaski Rada wprowadzając zmiany powodujące zwiększenie dochodów ustanowiła jednocześnie źródła tych dochodów (wskazała dział, rozdział i § planowanych dochodów). Zdaniem Rady argumentacja dotycząca planowanego zwiększenia dochodów i wykonania tych dochodów nie powinna budzić jakichkolwiek wątpliwości.

2. Art.60 ust.2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym stanowi cyt. „*Wójtowi przysługuje wyłączne prawo zgłaszania propozycji zmian w budżecie gminy*”.

Zgodnie ze Słownikiem języka polskiego, Wydawnictwo Naukowe PKWN SA, „*Inicjatywa 1) propozycja realizacji jakiegoś projektu, pomysłu; też działania mające na celu ich realizację; 2) zdolność do samodzielnych pomysłów, 3) pierwszeństwo dające przewagę w czymś*”, „*Inicjatywa ustawodawcza- prawo wnoszenia projektów ustaw do odpowiednich organów ustawodawczych*”. **W tym miejscu należy zauważyć, że analogicznie inicjatywą uchwałodawczą** byłoby prawo wnoszenia projektów uchwał do odpowiednich organów uchwałodawczych. W tym wypadku do rady gminy.

Mając na uwadze powyższe należy jednoznacznie stwierdzić, że pojęcie „inicjatywy” nie jest tożsame z uprawnieniem do uchwalania, decydowania o ostatecznym kształcie uchwały budżetowej zgodnie z ustalonymi w państwie prawa zasadami demokratycznymi. Rada będąc zobligowaną do przyjęcia wersji budżetu burmistrza zostałaby pozbawiana swojej woli, którą wyraża w głosowaniu.

3. Art.179 ustawy o finansach publicznych stanowi, że „*Przygotowanie projektu uchwały budżetowej wraz z objaśnieniami, a także inicjatywa w sprawie zmian tej uchwały, należą do wyłącznej kompetencji zarządu jednostki samorządu terytorialnego*”.

Stosując wykładnię językową w stosunku do tego przepisu należy zauważyć, że norma w nim zawarta dotyczy [cyt.] „*inicjatywy w sprawie zmian tej uchwały*”. Biorąc pod uwagę literalne brzmienie inicjatywa zarządu j.s.t. (w tym wypadku burmistrza) dotyczy zmian uchwały (dokumentu podjętego przez Radę, a nie projektu uchwały), tj. zmian dokonywanych w ciągu roku budżetowego. Do takiego wniosku należy dojść posługując się wykładnią językową. W tym miejscu mają również zastosowanie uwagi dotyczące znaczenia pojęcia inicjatywy, omówione w pkt. 2.

4. Art.183 ust.2 ustawy o finansach publicznych stanowi, że „*Bez zgody zarządu jednostki samorządu terytorialnego organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może wprowadzić w projekcie uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego zmian powodujących zmniejszenie dochodów lub zwiększenie wydatków i jednocześnie zwiększenie deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego*”.

Zgodnie z w/w przepisem ustawodawca, bez zgody organu wykonawczego zabronił organowi stanowiącemu wprowadzania zmian w projekcie uchwały budżetowej tylko w dwóch przypadkach:

- jeżeli powodowałyby one zmniejszenie dochodów jednostki, lub
- jeżeli powodowałyby zwiększenie wydatków,

o ile w każdym z tych przypadków powodowałyby jednoczesne zwiększenie deficytu budżetu jednostki.

Należy stwierdzić, że wprowadzone do projektu uchwały budżetowej zmiany zarówno po stronie dochodów jak i po stronie wydatków nie spowodowały jednoczesnego zwiększenia deficytu budżetu Miasta Bielsk Podlaski.

Tak jak wcześniej zauważono, dokonując interpretacji budzących wątpliwości przepisów zawartych w równorzędnych aktach prawnych, a mianowicie ustawie o samorządzie gminnym i ustawie o finansach publicznych, nie można posługiwać się tylko i wyłącznie wykładnią językową, choć i ta przekonuje o podjęciu w dniu 20.02.2007 r. przez Radę Miasta Bielsk Podlaski uchwały Nr VI/22/07 w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Bielsk Podlaski na rok 2007, jako zgodnej z prawem.

Rzeczypospolita Polska jest państwem demokratycznym i zgodnie z art. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02.04.1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) *„Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu. Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio”*. Rada gminy jest organem uchwałodawczym, natomiast burmistrz jest organem wykonawczym. W tym miejscu należy zauważyć również, że Polskę wiążą akty międzynarodowe takie jak Europejska Karta Samorządu Terytorialnego. Karta określa ideę autonomii terytorialnej i stanowi zbiór zasad dotyczących statusu samorządności lokalnej. W Karcie szczególnie wyróżniony został zapis mówiący o niezaprzeczalnym prawie obywateli do uczestnictwa w kierowaniu sprawami publicznymi na szczeblach lokalnych, jako o podstawie funkcjonowania demokratycznego społeczeństwa. Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2 Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego [cyt.]:

„1. Samorząd lokalny oznacza prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców.

2. Prawo to jest realizowane przez rady lub zgromadzenia, w których skład wchodzi członkowie wybierani w wyborach wolnych, tajnych, równych, bezpośrednich i powszechnych i które mogą dysponować organami wykonawczymi im podlegającymi.”

Z przepisu zawartego w art. 3 ust. 2 Karty wynika wprost hierarchia organów władzy w jednostkach samorządu terytorialnego. To Rada ma prawo zlecania określonych działań organowi wykonawczemu. Zgodnie z art.60 ust.1 [cyt.] *„Za prawidłową gospodarkę finansową gminy odpowiada wójt”*. Rada ustalając plan wydatków, powierza realizację budżetu Burmistrzowi. Należy podkreślić, iż nie dołożenie należytej staranności w gospodarowaniu środkami publicznymi przez organ wykonawczy może powodować nieuzasadnione zwiększenie wydatków, na które Rada nie ma wpływu.

Ponadto należy zauważyć, że ustawa kompetencyjna, jaką jest ustawa o samorządzie gminnym, sygnalizuje pewne rozwiązania dotyczące prawa finansowego (art. 52, art. 60). Dla ustalenia treści danego przepisu prawnego niejednokrotnie nie wystarczają ogólne zasady języka, w którym jest on zredagowany, oraz reguły wykładni językowej. Przepis jest częścią całości, jaką jest akt normatywny, a ten zaś jest częścią danej gałęzi prawa i całego danego systemu prawnego. **Podstawowa zasada wykładni systemowej głosi, że ustalone znaczenie przepisów prawnych, w drodze wykładni, nie powinno być sprzeczne z jakimkolwiek innym przepisem.** Idąc tym tokiem rozumowania przyjęcie, iż *„inicjatywa”* jest równoznaczna z *„uchwalaniem budżetu i dokonywaniem zmian w projekcie budżetu i*

zmian w budżecie w ciągu roku”, czyniłoby normę prawną zawartą w art. 183 ust. 2 ustawy o finansach publicznych „martwą” .

Należy również podkreślić, że ustalenie sensu przepisów odbywa się nie tylko za pomocą reguł języka etnicznego i języka systemu prawnego. Na ich sens ma wpływ również kontekst społeczny, manifestujący się w celach, jakie przyświecały ustawodawcy przy tworzeniu danego przepisu, w faktycznej roli społecznej przepisu oraz w ocenach i normach moralnych, jakie funkcjonują w danym społeczeństwie. Jest to wykładnia funkcjonalna. Polska jest państwem demokratycznym. Radni są reprezentantami społeczności lokalnej. Jako rada stanowią organ uchwałodawczy. Powinni mieć zatem możliwość decydowania o sprawach najistotniejszych dla wyborców, których reprezentują. Najważniejszą sprawą jest budżet, stanowiący finansową podstawę jakiegokolwiek działania jednostek samorządu terytorialnego. **Trudno sobie wyobrazić, aby przy uchwalaniu budżetu rada (miasta, gminy) była traktowana jak „maszynka do głosowania” i nie miała wpływu na ostateczny kształt budżetu. Taka interpretacja stawia pod znakiem zapytania sens przeprowadzania wyborów do rad gmin oraz sens ponoszenia przez społeczeństwo zbędnych kosztów społecznych.**

Rada Miasta Bielsk Podlaski zastosowała się do określonej przepisami prawa procedury związanej z uchwalaniem budżetu na rok 2007, a mianowicie art. 179, art. 182, a przede wszystkim art. 183 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz.2104 z późn. zm).

Przepisy te zakreślają ramy proceduralne i granice kompetencji organu wykonawczego oraz organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego w pracach nad uchwałą budżetową. Zgodzić się należy, że na podstawie art.179 ustawy przygotowanie projektu uchwały budżetowej wraz z objaśnieniami, a także inicjatywa w sprawie zmian tej uchwały, należą do wyłącznej kompetencji zarządu jednostki samorządu terytorialnego (w przypadku gminy: burmistrza). Nie oznacza to jednak, że organ stanowiący w takiej sytuacji może tylko przyjąć proponowany projekt w całości bądź też projekt ten w całości odrzucić. Taką tezę potwierdza art.183 ust.2 ustawy o finansach publicznych.

Nie ulega również wątpliwości, że Rada Miasta w świetle art. 18 ust. 2 pkt.4 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym oraz art. 182 ustawy o finansach publicznych posiada wyłączną kompetencję nie tylko do uchwalania budżetu gminy, lecz także do dokonywania jego zmiany w trakcie roku budżetowego. Takie stanowisko zostało przedstawione w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba we Wrocławiu z 2004-02-10, I SA./Wr 2544/03 oraz w wyroku NSA z dnia 22.12.1999r.III S.A. 2201/99, ONSA 2000, nr 2 poz.70. Ww. orzeczenia, które co prawda zostały wydane pod rządami ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) niemniej jednak ze względu na brzmienie obowiązujących przepisów prawa są one aktualne również w obecnie obowiązującym stanie prawnym.

W orzeczeniach tych Sądy uznały, iż „przez pojęcie „uchwalanie budżetu” rozumieć należy nie tylko podjęcie uchwały budżetowej, ale także dokonywanie zmian w tej uchwale już po uchwaleniu w ciągu roku budżetowego. Z uzasadnienia przytoczonych wyroków wynika bowiem, że brak jest w obowiązujących przepisach prawa wyłączenia uprawnień organu stanowiącego do dokonywania zmian w projekcie uchwały budżetowej, czy też dokonywania zmian w przedstawionym przez organ wykonawczy projekcie zmian uchwały budżetowej, polegających np. na przeznaczeniu wydatków na inne cele niż proponowane w projekcie uchwały. Zdaniem Sądu odmienne stanowisko prowadziłoby do wniosku, że organ stanowiący

ma obowiązek uchwalenia budżetu lub jego zmiany w wersji przedstawionej przez Burmistrza”.

Coraz liczniejsze orzecznictwo sądów administracyjnych oraz literatura prawnicza potwierdza faktyczne uprawnienia organu stanowiącego w nadawaniu ostatecznego kształtu uchwale budżetowej, a także możliwości dokonywania przez organ stanowiący zmian w planie dochodów i wydatków budżetowych w trakcie roku budżetowego, niekoniecznie w wersji zaproponowanej przez organ wykonawczy. Przykładem są wyroki, a także publikacje np.:

- 1) wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Opolu z 2006-01-31, I SA./Op 268/05, opubl.:OwSS rok 2006, Nr 3, poz.82, str.97 (**załącznik Nr 4 do niniejszego stanowiska**),
- 2) wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba we Wrocławiu z 2004-02-10, I SA./Wr 2544/03, opubl: ZNSA rok 2005, Nr 1, str.88 (**załącznik Nr 5 do niniejszego stanowiska**),
- 3) wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z 1999-12- 22, III S.A. 2201/99, opubl: ONSA rok 2001, Nr 2, poz.70 (**załącznik Nr 6 do niniejszego stanowiska**),
- 4) artykuł Henryka Kamienieckiego wiceprzewodniczącego Regionalnej Komisji Orzekającej „Budżet a kompetencje organów samorządowych”, *Finanse Publiczne - miesięcznik służb finansowo – księgowych* Nr 1 (1) listopad 2006, str. 64-65 (**załącznik Nr 7 do niniejszego stanowiska**),
- 5) C. Kosikowski, *Finanse publiczne.Komentarz*, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis 2006, teza 3 do art.183, s.404), (**załącznik Nr 8 do niniejszego stanowiska**).

Zdaniem Cezarego Kosikowskiego *„Art.183 ust.2 ustawy o finansach publicznych wprowadza bardzo istotne ograniczenie organu stanowiącego w uchwalaniu uchwały budżetowej. Organ stanowiący jst nie może zmieniać zawartych w projekcie uchwały budżetowej propozycji wysokości dochodów i wydatków budżetowych w sposób , który prowadziłby do zwiększenia wysokości deficytu budżetowego przedstawionej w projekcie. Możliwe są zatem inne zmiany, polegające zarówno na zmniejszeniu dochodów, jak i na zwiększeniu wydatków, które nie prowadzą do zwiększenia deficytu. Mogą to być zmiany wewnętrzne, które nie zwiększają proponowanej wysokości deficytu, lecz ją zmniejszają bądź pozostawiają na tym samym poziomie, lecz inaczej rozkładają proporcje dochodów i wydatków”* .

W tym miejscu zasadnym jest przytoczenie poglądu A. Niezgody (A. Niezgoda, *Głosa do wyroku NSA z dnia 9.10.2002 r.,III S.A. 1799/02, OSP 2003, nr 6, poz.73*), który podkreśla, że *„ podjęcie uchwały budżetowej , przez co należy rozumieć dokonywanie zmian tej uchwały w ciągu roku budżetowego, należy do wyłącznej kompetencji rady, a ograniczenie tej kompetencji mogłoby nastąpić jedynie na podstawie ustawy i powinno być interpretowane zawężająco jako wyjątek od zasady, tymczasem żaden przepis ustawowy nie wyłącza expressis verbis kompetencji rady gminy do dokonywania określonych zmian w treści uchwały budżetowej”*.

Należy podkreślić, że stanowisko w/w autorów bardzo często jest przytaczane w wyrokach sądów rozstrzygających zakres kompetencji poszczególnych organów gminy.

Godnym podkreślenia jest również fakt posługiwania się przy analizie norm prawnych coraz częściej przez organy sądownicze wykładniami innymi niż wykładania językowa.

Przykładem są ostatnio wydane orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, w tym przede wszystkim wyrok z dnia 13.03.2007r. w sprawie składania oświadczeń majątkowych (sygn. akt. K 8/07) .

Przedstawiona powyżej argumentacja przemawia za prawidłowością działań Rady Miasta Bielsk Podlaski w dniu 20 lutego 2007 r. przy podejmowaniu uchwały nr VI/22/07 w sprawie uchwalenia budżetu miasta Bielsk Podlaski na rok 2007. W konsekwencji zatem brak jest podstaw do jej kwestionowania i zarzucania, iż ww. uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązujących przepisów.

C. Ustosunkowanie się Rady Miasta Bielsk Podlaski do przedstawionych przez Burmistrza Miasta zarzutów dotyczących wprowadzenia przez Radę Miasta zmian w planie dochodów i wydatków w projekcie uchwały budżetowej na 2007 r. przedstawionych na sesji w dniu 20.02.2007 r. oraz podnoszonych we wniosku z dnia 23.02.2007 r. nr Fn.3014/1/07 skierowanym do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku:

W ZAKRESIE DOCHODÓW:

- 1. Dział 600, rozdział 60016, § 0690 (wpływy z różnych opłat). Rada zwiększyła planowane dochody o kwotę 13.000 zł do kwoty 63.000 zł, tj. do wysokości przewidywanego wykonania dochodów przedstawionego w prowizorium z dnia 15.11.2006 r.**

(zwiększenie dochodów nie jest kwestionowane przez Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski).

- 2. Dział 700, rozdział 70005, § 0470 (wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości). Rada zwiększyła planowane dochody o kwotę 20.000 zł. do kwoty 334.000 zł., podczas gdy przewidywane wykonanie dochodów przedstawione przez Burmistrza w prowizorium z dnia 15.11.2006 r. wynosiło 365.000 zł. tj. więcej niż przyjęła Rada o kwotę 29.000 zł.**

Powoływanie się przez Burmistrza Miasta na najnowszą uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 stycznia 2007 r. sygn. akt I FSK 279/06 w sprawie umów użytkowania wieczystego zawartych przed 1 maja 2004 r. w żaden sposób nie daje podstaw do kwestionowania zajętą przez Radę stanowiska o zwiększeniu planowanych dochodów w tym zakresie. Po pierwsze należy zauważyć, iż sprawa opodatkowania podatkiem VAT użytkowania wieczystego, w szczególności w zakresie nieruchomości oddanych w wieczyste użytkowanie przed 1 maja 2004 r., jest sporna i kontrowersyjna, czego potwierdzeniem są różne rozstrzygnięcia sądów administracyjnych zajmowane w tej materii i podjęta uchwała całości kontrowersji w tym zakresie bez wątpienia nie rozwiąże (w szczególności m.in. wobec odmiennego stanowiska dotychczas prezentowanego w tej kwestii przez Ministerstwo Finansów np. w piśmie Ministra Finansów z dnia 8 lutego 2005

r. nr PPI-811-1868/BM6-16233/2004/EF). Po wtóre – w cyt. uchwale Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, iż opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, ustanowionego i wpisanego do ksiąg wieczystych przed 1 maja 2004 r. nie zawiera podatku VAT, ani też nie powinna być o niego powiększana. Jeżeli zatem opłaty z tytułu użytkowania wieczystego przedmiotowych gruntów określone byłyby i pobierane na rzecz Miasta w kwotach brutto, brak będzie podstaw prawnych do weryfikowania wysokości tych opłat oraz dokonywania jakichkolwiek zwrotów, bądź też zarachowań (zaliczeń), części opłat (w wysokości równej odprowadzonemu na rzecz Skarbu Państwa od tej opłaty podatku VAT) na rzecz dotychczasowych użytkowników wieczystych. Po trzecie należy zauważyć, iż Naczelny Sąd Administracyjny podejmując w dniu 8 stycznia 2007 r. uchwałę w tym zakresie bez wątpienia dążył do wyjaśnienia przedmiotowego zagadnienia prawnego. Uchwała ta jednakże nie ma charakteru indywidualnego rozstrzygnięcia zajmowanego w sprawie dotyczącej Miasta Bielsk Podlaski, a w konsekwencji automatycznie nie może wywierać bezpośrednio jakichkolwiek negatywnych konsekwencji mających przełożenie na budżet Miasta Bielsk Podlaski na rok 2007. Wręcz przeciwnie – należy zauważyć, iż w świetle zacytowanej uchwały NSA z dnia 8 stycznia 2007 r. kwoty podatku VAT zapłacone przez Miasto od opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, które to prawo zostało ustanowione przed 1 maja 2004 r., będą stanowiły nadpłatę w rozumieniu art. 72 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (jednolity tekst: Dz. U. z 2005 r. nr 8, poz. 60 z późn. zm.). Nadpłaty zaś – w myśl art. 76 tejże ustawy - podlegają zaliczeniu z urzędu na poczet zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę, odsetek za zwłokę określonych w decyzji, o której mowa w art. 53a ustawy, oraz bieżących zobowiązań podatkowych, a w razie ich braku podlegają zwrotowi z urzędu, chyba że podatnik złoży wniosek o zaliczenie nadpłaty w całości lub w części na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych. Tym samym, w przypadku zwrotu nadpłat na rzecz Miasta Bielsk Podlaski kwot podatku VAT zapłaconych od opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, które to prawo zostało ustanowione przed 1 maja 2004 r. (wg. informacji Burmistrza w latach 2005 – 2006 z tego tytułu zapłacono 160.000 zł podatku VAT), nawet po uwzględnieniu ewentualnych wniosków wieczystych użytkowników o zaliczenie zapłaconego w latach 2005-2006 podatku VAT na poczet przyszłych należności, nie będzie to rodziło zmniejszenia dochodów budżetu Miasta Bielsk Podlaski w roku 2007 w Dziale 700 rozdział 70005 § 0470. Po czwarte wreszcie – nieuzasadniona jest obawa Burmistrza, iż użytkownicy wieczystości w każdym przypadku wystąpią z wnioskiem o zaliczenie, bądź zwrot równowartości kwot zapłaconego podatku VAT od opłat z tytułu użytkowania wieczystego. Należy bowiem zauważyć, iż żądanie przez wieczystego użytkownika zwrotu lub zaliczenia zapłaconego podatku VAT na poczet przyszłych należności w sytuacji, gdy odliczył on podatek z faktury za użytkowanie wieczyste, będzie się wiązało z koniecznością skorygowania przez tego użytkownika deklaracji VAT za poszczególne miesiące, a w konsekwencji może skutkować powstaniem (lub zwiększeniem wysokości) u takiego użytkownika zobowiązania w podatku VAT do zapłaty. Tym samym część użytkowników wieczystych może nie być zainteresowana składaniem w tym zakresie jakichkolwiek wniosków.

W tym miejscu zasadnym jest przytoczenie fragmentu artykułu „Podatek VAT od użytkowania wieczystego” z Poradnika VAT, Wydawnictwo Podatkowe GOFIN, dwutygodnik dla księgowych i praktyków podatkowych Nr 3 (195) z dnia 10.02.2007r. , str.6-10, cyt.:

„W rezultacie wyjaśnieniem przedstawionego zagadnienia zajął się Naczelny Sąd Administracyjny, który w uchwale z dnia 8 stycznia 2007r. stwierdził, że opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, ustanowionego i wpisanego do ksiąg

wieczystych przed 1 maja 2004r. nie zawiera podatku VAT, ani też nie powinna być o niego powiększona.

Wyrok ten sprzeciwia się dotychczas prezentowanemu w tej kwestii stanowisku organów podatkowych, ponieważ **Sąd wyraźnie wskazał, że czynność oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości na gruncie przepisów dotyczących VAT należy traktować jako dostawę towarów a nie świadczenie usług.** Wynika to z charakteru tego prawa, które – zdaniem Sadu – zbliżone jest do prawa własności.

Jeżeli zatem mamy w tym przypadku do czynienia z dostawą towaru, to obowiązek podatkowy dla użytkownika wieczystego ustanowionego przed 1maja 2004r. powstał już w momencie wydania towaru, czyli w okresie , gdy czynność ta nie podlegała opodatkowaniu podatkiem VAT. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że opłaty z tytułu wieczystego użytkowania uiszczane są każdego roku. Sad uznał, że sposób regulowania zapłaty za użytkowanie wieczyste pozostaje bez wpływu na obowiązek podatkowy w VAT.

Ponieważ uchwała ta zdecydowanie zaprzecza wcześniejszym rozstrzygnięciom prezentowanego problemu, należy oczekiwać, że zmieni się praktyka podatkowa w tym zakresie.

Natomiast te gminy, które po 1 maja 2004r. płaciły VAT od opłat z tytułu wieczystego użytkowania gruntów, które to prawo zostało ustanowione przed 1 maja 2004r. mogą składać wnioski o stwierdzenie nadpłaty, wskazując, że zgodnie z powołaną uchwałą NSA, nie było podstaw do opodatkowania tych opłat.

Na zakończenie należy podkreślić, że problem charakteru opłat z tytułu użytkowania wieczystego dostrzegł również resort finansów, bowiem w **rządowym projekcie zmian do ustawy o VAT, który rozpatrywany jest obecnie przez komisję sejmową, znalazł się zapis o traktowaniu ustanowienia oraz zbycia prawa wieczystego użytkowania gruntów jako dostawy towarów.**”]

Reasumując należy stwierdzić, iż brak jest uzasadnionych podstaw do kwestionowania zajętego przez Radę Miasta Bielsk Podlaski stanowiska w zakresie Działu 700, rozdział 70005, § 0470 stanowiska, wyrażonego w uchwale budżetowej na rok 2007.

3. **Dział 700, rozdział 70005, § 0690 (wpływy z różnych opłat). Rada zwiększyła planowane dochody o kwotę 3.300 zł do kwoty 4.300 zł. tj. do wysokości przewidywanego wykonania dochodów przedstawionego w prowidorium z dnia 15.11.2006 r.**
4. **Dział 700, rozdział 70005, § 0750 (dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze). Rada zwiększyła planowane dochody o kwotę 13.500 zł. do kwoty 148.784 zł., tj. do wysokości przewidywanego wykonania dochodów przedstawionego w prowidorium z dnia 15.11.2006 r.** (przewidywane wykonanie dochodów przedstawione przez Burmistrza wynosiło 148.796 zł. tj. więcej niż przyjęła Rada o kwotę 12 zł.).

Z części objaśniającej do budżetu na 2007 r. wynika, że wskazana przez Burmistrza kwota 135.284 zł. stanowi dochód „z tytułu już zawartych umów dzierżawy nieruchomości”. Z powyższego wynika zatem, iż zestawienie to nie obejmuje wpływów z tytułu umów najmu **pomimo, iż wpływy z tych umów powinny być ujęte do planu budżetu (umowy najmu nie zostały rozwiązane i będą w bieżącym roku kontynuowane).** Ponadto zauważa się,

że podobnie jak budżet, gospodarka mieniem ma charakter dynamiczny i zwiększenie dochodów w tym zakresie ma swoje realne uzasadnienie.

Zdaniem Rady Burmistrz, jako organ odpowiedzialny za gospodarowanie mieniem komunalnym, powinien dołożyć należytej staranności, aby dochody Miasta z tego tytułu nie były niższe niż przedstawione jako przewidywane do uzyskania w 2006 r.

5. **Dział 700, rozdział 70005, § 0760 (wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności). Rada zwiększyła planowane dochody o kwotę 19.000 zł do kwoty 54.000 zł, tj. do wysokości przewidywanego wykonania dochodów przedstawionego w prowizorium z 15.11.2006 r.**

Z części objaśniającej do budżetu na 2007 r. wynika, że wskazana przez Burmistrza kwota 35.000 zł. stanowi dochód pochodzący z planowanej spłaty należnych rat **z tytułu dokonanego już** przekształcenia prawa użytkowania wieczystego we własność oraz z tytułu sprzedaży prawa wieczystego na rzecz jej wieczystego użytkownika.

Zdaniem Rady nie można zakładać, że w 2007 r. nie pojawią się nowe wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności przysługujące osobom fizycznym. Należy zabiegać, aby takich przekształceń było jak najwięcej.

6. **Dział 700, rozdział 70005, § 0770 (wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości). Rada zwiększyła planowane dochody o kwotę 32.000 zł do kwoty 123.000 zł tj. do wysokości przewidywanego wykonania dochodów przedstawionego w prowizorium z 15.11.2006 r.** Argumentacja przedstawiona przez Pana Burmistrza jest nieuzasadniona. **Z obserwacji rynku nieruchomości należy stwierdzić, że istnieje duże zainteresowanie kupnem nieruchomości** (są one swego rodzaju lokatą kapitału), a ponadto ceny nieruchomości sukcesywnie rosną (również na terenie Miasta Bielsk Podlaski).

Zdaniem Rady należy zintensyfikować działania, które pozwoliłyby na uzyskanie atrakcyjnych cen sprzedaży nieruchomości komunalnych, które już zostały zaplanowane do sprzedaży.

7. **Dział 750, rozdział 75023, § 0920 (pozostałe odsetki). Rada zwiększyła planowane dochody o kwotę 30.000 zł. do kwoty 55.000 zł, podczas gdy przewidywane wykonanie dochodów przedstawione przez Burmistrza w prowizorium z dnia 15.11.2006 r. wynosiło 140.000 zł. tj. więcej niż przyjęła Rada o kwotę 85.000 zł.** Ponadto należy zauważyć, że opis do dochodów z tytułu odsetek zawarty w części objaśniającej do budżetu na 2007 r. jest niezgodny z tym, co przedstawiono w części tabelarycznej załącznika nr 1 w kolumnie dotyczącej przewidywanego wykonania na 2006 r. W opisie wskazano „*Kwota 25.000 zł stanowi szacowane odsetki z lokat na rachunku bankowym i oszacowana została na poziomie przewidywanego wykonania roku bieżącego*”. Natomiast w tabeli załącznika Nr 1 do prowizorium przewidywane wykonanie 2006 r. wynosiło 78.100 zł.

W bieżącym roku Miasto będzie przeprowadzało przetarg na obsługę bankową. Zdaniem Rady należy tak opracować specyfikację istotnych warunków zamówienia, aby uzyskać efekt w postaci atrakcyjnego oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych. Zauważa się również, iż nie zawsze oprocentowanie lokat jest korzystniejsze od oprocentowania środków na rachunkach bankowych. Ponadto środki na rachunkach bankowych są również oprocentowane, zaś oprocentowanie to stanowi dochód Miasta. **Poza tym odsetki od kredytu komercyjnego, na które wskazuje Burmistrz Miasta,**

będą stanowiły wydatek, a nie dochód i nie ma podstaw do ich umiejscawiania w Dziale 750, rozdział 75023, § 0920.

W ZAKRESIE WYDATKÓW:

1. **Dział 900, rozdział 90003.** Rada uznała, iż w związku z łagodną zimą i krótkotrwałymi opadami śnieżnymi kwota zaplanowana w budżecie przez Burmistrza na zadanie pn. „ręczne zimowe oczyszczanie placów i chodników ulic” jest za wysoka i należy ją zmniejszyć o 20.000 zł. Z udzielonej przez Burmistrza odpowiedzi na interpelację radnej z dnia 23.02.2007r., znak pisma Or 0717 – 36/07 wynika, że Urząd nie wykorzystuje wszystkich możliwości dotyczących obniżenia kosztów w zakresie oczyszczania miasta. Należy zauważyć, iż w 2006 r. w Urzędzie Miasta Bielsk Podlaski nie były zatrudniane osoby świadczące nieodpłatnie kontrolowaną pracę w związku z karą ograniczenia wolności jak również nie zatrudniano osób w ramach prac społecznie użytecznych w zamian za niewykonywanie kary grzywny. Takie osoby pracowały w jednostkach gminnych. Osoby karane mogłyby natomiast świadczyć nieodpłatnie pracę wykonując prace porządkowe na rzecz miasta np. przy odśnieżaniu ulic, placów i chodników czy też ich zamykaniu w okresie letnim. Spowodowałoby to niewątpliwie obniżenie kosztów w tym zakresie. Zdaniem Rady Burmistrz powinien wystąpić do Prezesa Sądu w sprawie skierowania większej liczby osób karanych do prac porządkowych w mieście. Ponadto z w/w pisma wynika, iż w roku bieżącym Miasto mimo istniejącej możliwości nie wystąpiło z wnioskiem do Powiatowego Urzędu Pracy o dofinansowanie prac społecznie użytecznych na rzecz miasta wykonywanych przez osoby pobierające świadczenie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie wynagrodzenie refundowane byłoby ze środków PUP. Niezrozumiała jest przy tym kalkulacja kosztów przedstawiona przez Burmistrza Miasta. Zakłada się bowiem, że kwota wynikająca z umowy ma charakter ryczałtowy i nie może ulec zmniejszeniu np. w związku z małymi opadami śniegu lub jego brakiem. Dodatkowo z uzasadnienia przedstawionego przez Burmistrza wynika, że zostało opłacone zobowiązanie z 2006 r. w kwocie 28.270 zł oraz faktura za wywóz śniegu w miesiącu styczniu 2007 r. w kwocie 3.000 zł. Na podstawie tych informacji oraz analizie dotychczasowych opadów śnieżnych, a także prognozowaniu tych opadów dopiero w końcu roku, zdaniem Rady zaplanowana w budżecie kwota 80.000 zł na zadanie pn. „ręczne zimowe oczyszczanie placów i chodników ulic” jest w zupełności wystarczająca.
2. **Dział 900, rozdział 90004.** Rada uznała za zbędne podwyższanie Góry Zamkowej w celu wykorzystania ziemi pozyskanej z wykopów i innych prac ziemnych wobec innych ważnych dla mieszkańców spraw, w tym między innymi konieczności poprawy infrastruktury drogowej. Ponadto należy zauważyć, iż pozyskiwana ziemia może służyć do wyrównywania innych nieruchomości miejskich (np. położonych w pobliżu ulicy Białowieskiej, czy też ulicy Jagiellońskiej), które wymagają tego bardziej, niż okolica Góry Zamkowej.
3. **Dział 900, rozdział 90004.** Rada Miasta nie uwzględniła w budżecie zadania proponowanego przez Burmistrza pn. zagospodarowanie terenu zieleni parkowej przy ul. Jagiellońskiej poprzez wyrównanie terenu, wywóz nieczystości oraz założenie nowych trawników w kwocie 20.000 zł. Zdaniem radnych w budżecie Miasta w dziale 010, rozdziale 01008 zaplanowana kwota 40.000 zł na konserwację rowów otwartych i zbiornika wodnego na terenie zieleni parkowej przy ul. Jagiellońskiej w wystarczającej części zapewni realizację tego zadania. W budżecie są również ujęte środki na utrzymanie zieleni miejskiej, które można między innymi wykorzystać na ten cel. Ponadto

wykorzystanie tego terenu przez mieszkańców Bielska Podlaskiego jest bardzo minimalne. W sytuacji potrzeby budowy nawierzchni dróg utwardzonych, to zadanie ma charakter drugoplanowy.

- 4. Dział 900, rozdział 90015, § 6050.** Rada Miasta nie wyraziła zgody na wprowadzenie zadania pn. „Oświetlenie ul. Kościuszki”, ze względu na fakt, iż ulica ta jest już oświetlona.
- 5. Dział 900, rozdział 90095.** W przedstawionym przez Burmistrza Zarządzeniu Nr 405/06 z dnia 15.11.2006r. w części opisowej dotyczącej działu 900, rozdziału 90095 (str.38) oraz w pierwszej autopoprawce z dnia 05.02.2007 r. (str. 36) zawarto opis „*wykonanie pokazu ogni sztucznych podczas imprezy sylwestrowej i Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – 22.500 zł*”. W związku z tym, że podczas finału w roku 2007 Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy nie odbył się pokaz sztucznych ogni w uzgodnieniu z obecnym na komisjach Skarbnikiem, w tym na Komisji Finansów, przegłosowano zmniejszenie planowanego wydatku o 4.500 zł. W drugiej autopoprawce z dnia 29.01.2007 r. Burmistrz zmienił zapis w objaśnieniach, skreślając fragment „*i Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy*” pozostawiając nie zmienioną kwotę 22.500 zł. Wersja ta została utrzymana w trzeciej autopoprawce do projektu uchwały budżetowej z dnia 05.02.2007r. przedstawionej przez Burmistrza Miasta. Zdaniem Rady zmniejszenie planowanych wydatków miało swoje uzasadnienie w niewykonanym faktycznie zadaniu.

Zauważa się ponadto, iż przedstawiona przez Pana Burmistrza argumentacja nie jest związana z w/w zadaniem. Planowane wydatki na montaż dekoracji świetlnych zostały ujęte w odrębnym zadaniu. Na stronie 36 części opisowej zaplanowano bowiem „*na montaż i demontaż dekoracji świetlnych oraz naprawę uszkodzonych instalacji i wymianę zużytych elementów, dekoracje miasta z okazji świąt i rocznic z uzupełnieniem flag*” dodatkową kwotę 33.000 zł. Ponadto należy zauważyć, że w tym rozdziale łączna kwota zaplanowanych przez Burmistrza wydatków wynosiła 344.550 zł. Ustosunkowując się natomiast do rzekomo powstałych zobowiązań z 2006 r. z tytułu montażu dekoracji świetlnych obciążających budżet 2007r. w kwocie 24.591 zł należy zastanowić się, czy były to zobowiązania spełniające wymóg wynikający z art. 184 ust.1 pkt.10 lit. b ustawy o finansach publicznych.

- 6. Dział 900, rozdział 90095.** Rada Miasta zmniejszyła planowany przez Burmistrza wydatek na dokumentację zadania pn. „Zbiornik wodny w dzielnicy Studziwody” z 200.000 zł do 100.000 zł. Należy zauważyć, iż Burmistrz Miasta nie przedstawił Radzie żadnych materiałów (np. kalkulacji, wyliczeń, wystosowywanych do biur projektowych zapytań o cenę itp.) potwierdzających zasadność uwzględnienia w uchwale budżetowej na rok 2007 w tym zadaniu kwoty 200.000 zł. Ponadto z informacji uzyskanych przez radnych (co zostało również potwierdzone przez Burmistrza Miasta) wynika, że Gmina Brańsk na dokumentację większego zbiornika wodnego wydała około 70.000 zł. Wobec powyższego ujęta w budżecie na 2007 r. kwota 100.000 zł powinna być kwotą wystarczającą do wykonania tejże dokumentacji.
- 7 dział 801, rozdział 80101, § 6056.** W projekcie Budżetu Miasta na 2007 r. przedstawionym przez Burmistrza Miasta zaplanowano dofinansowanie z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (str. 7 części objaśniającej) na zadanie pn. Termomodernizacja obiektów Szkoły Podstawowej nr 2. Planowany udział środków własnych na realizację tego zadania wynosił 90.653 zł. Tymczasem na stronie internetowej Norweskiego Mechanizmu

Finansowego <http://www.eog.pl> była i jest zamieszczona informacja, iż: „Nie będzie możliwe ubieganie się o dofinansowanie inwestycji termomodernizacyjnych” (**wydruk strony stanowi załącznik Nr 3**). Mając to na uwadze Rada zmniejszyła planowane wydatki o udział własny Miasta na w/w zadanie.

Odnosząc się natomiast do argumentacji Burmistrza przedstawionej na sesji w dniu 20.02.2007r., iż „w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2007 - 2013 istnieje możliwość ubiegania się o dofinansowanie modernizacji szkół podstawowych w ramach osi priorytetowej VII Rozwój infrastruktury społecznej” należy stwierdzić, iż Rada nie wyklucza możliwości wprowadzenia tego zadania w ciągu roku, jeżeli taka możliwość zaistnieje. Zdaniem Rady należy jednak rozpoznać zasady dofinansowania i przedstawić Radzie odpowiedni montaż finansowy przy ubieganiu się o środki z RPOWP.

Rada Miasta odnosząc się do „dodatkowego uzasadnienia stanowiska” Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski stwierdza, że:

1. Wykazywana wartość kosztorysowa poszczególnych zadań w załączniku inwestycyjnym jest zawyżona i jest wyznacznikiem dla wykonawców do ustalenia oferowanej ceny, która po przetargu jest niewiele niższa od przedstawionej w budżecie. Budżet jest jawny i w majestacie prawa potencjalni wykonawcy, zwłaszcza przy braku konkurencji (np. w zakresie remontu i budowy dróg), otrzymują informację o kwocie środków oferowanych przez Miasto.

2. Wartość kosztorysowa podana w uzasadnieniu, a dotycząca ulicy Glogera jest niewiarygodna z następujących powodów:

a) rzekoma wartość kosztorysowa z miesiąca września 2004 r. wynosiła 564.537 zł. W 2006 wybudowano kanalizację sanitarną, w której mieszkańcy partycypowali w jej budowie. Należy zatem sądzić, że wartość kosztorysowa z 2004 r. obejmowała media i chodniki.

b) godnym podkreślenia jest fakt, że zgodnie z obowiązującymi przepisami przy szacowaniu wartości kosztorysowej należy brać pod uwagę ceny rynkowe podobnych robót. Dla przykładu Rada podaje wartość nawierzchni ulicy Glogera wyliczoną wg. cen głównej ulicy w Bielsku Podlaskim tj. Mickiewicza, budowanej w 2005r.

Tabl. Nr 1. Szacunkowe wyliczenie budowy nawierzchni ulicy Glogera o długości 260 mb i powierzchni 1.560 m².

Lp.	Wyszczególnienie	Sposób liczenia wg. cen z ulicy Mickiewicza z 2005r. (droga powiatowa)
1	2	3
1	Roboty ziemne	$1.560 \text{ m}^2 \times 0,7 \text{ m}^3 \times 30 \text{ zł./1 m}^3 = 32.760 \text{ zł.}$
2	Podbudowa	$1.560 \text{ m}^2 \times 80 \text{ zł./1 m}^2 = 124.800 \text{ zł.}$
3	Nawierzchnia bitumiczna (warstwa 9 cm. grubości)	$1.560 \text{ m}^2 \times 9 \text{ zł.} \times 7 \text{ zł./1 cm} \times 1,22 = 119.901,60 \text{ zł.}$
4	Krawężniki	$530 \text{ m} \times 100 \text{ zł./1 mb} = 53.000 \text{ zł.}$
	RAZEM:	330.461,60 zł.

Należy również nadmienić, że ulicą Mickiewicza przejeżdżają samochody o dużej ładowności oraz odbywa się bardzo duży ruch samochodowy. Ulica Glogera jest natomiast ulicą osiedlową o niewielkim, nieporównywalnym do ulicy Mickiewicza natężeniu ruchu.

c) średnioroczne wskaźniki cen konsumpcyjnych podane przez GUS były następujące: w 2005 r. wskaźnik wzrostu cen wynosił 2,1%, natomiast w 2006 r. 1%, w 2007 r. planowany jest wzrost cen w wysokości 1,9 %. Uwzględniając podaną przez Burmistrza cenę 564.537 zł jako wyjściową należy przyjąć (Rada jest innego zdania – pkt. a i b), że cena w 2007 r. powinna wynieść 587.343,73 zł. Tymczasem w trakcie prac Komisji Rady Miasta pierwotnie podawana była kwota najpierw 650.000 zł, obecnie zaś zadanie to zostało oszacowane na kwotę 680.000 zł.

Należy również podkreślić, że analizowany jest budżet 2007 r. i tak na prawdę nie wiadomo w jakiej wysokości Burmistrz Miasta przedstawi deficyt w projekcie budżetu na 2008 r. Nie wyrażanie więc zgody przez Burmistrza na wirtualne zwiększenie deficytu w następnym roku jest bezprzedmiotowe. Na marginesie należy zauważyć, że w załączniku Nr 3 do uchwały Rady Miasta Bielsk Podlaski Nr VI/22/07 z dnia 20.02.2007 r. nie występują zadania o dwuletnim okresie realizacji.

3. Wartość kosztorysowa podana w uzasadnieniu, a dotycząca ulicy Rejtana podobnie jak ulicy Glogera jest niewiarygodna i zawyżona.

Podobnie jak w pkt.1 należy również podkreślić, że analizowany jest budżet 2007 r. i tak na prawdę nie wiadomo jaki deficyt zostanie przedstawiony przez Burmistrza w projekcie budżetu na 2008 r. Nie wyrażanie więc zgody przez Burmistrza na wirtualne zwiększenie deficytu w następnym roku jest bezprzedmiotowe. Na marginesie należy zauważyć, że w załączniku Nr 3 do uchwały Rady Miasta Bielsk Podlaski Nr VI/22/07 z dnia 20.02.2007r. nie występują zadania o dwuletnim okresie realizacji.

4. Ulica 11-go Listopada jest faktycznie drogą powiatową. Budowa kanalizacji sanitarnej jest jednakże zadaniem Miasta. W trakcie prac Komisji Finansów, jak i Komisji Inwestycji, był rozpatrywany wniosek radnej wspólnego złożenia wniosku o aplikację środków zagranicznych i wspólną realizację zadania budowy kanalizacji sanitarnej i modernizacji nawierzchni asfaltowej ulicy 11-go Listopada. **Niezbędna jednak w tym przedsięwzięciu jest dokumentacja na kanalizację sanitarną.** Z uzasadnienia podanego w trakcie prac komisji przez Zastępcę Burmistrza oraz Skarbnika wynikało jednak, że takie wspólne przedsięwzięcie jest niemożliwe. Rada Miasta zatem wprowadziła zadanie dotyczące sporządzenia dokumentacji technicznej budowy kanalizacji sanitarnej w tej ulicy. Należy podkreślić, iż z wiadomych części radnym źródła władze Powiatu Bielskiego nie wypowiadały się w sprawie ewentualnego zaniechania modernizacji ulicy 11-go Listopada. W 2006 r. przygotowany został wniosek aplikacyjny na modernizację drogi Topczewo – Bielsk Podlaski – Orla w kierunku Dubicz Cerkiewnych. W tym ciągu drogowym leży również ulica 11-go Listopada (od torów do granic Miasta w kierunku wsi Augustowi). Wniosek ten nie uzyskał aprobaty w ubieganiu się o dofinansowanie ze środków zagranicznych, jednakże będzie on ponownie składany.

Stwierdzenia Burmistrza, że wykonanie kanalizacji spowoduje zniszczenie nawierzchni asfaltowej nie ma żadnego uzasadnienia. Pas drogowy ulicy i jego zagospodarowanie umożliwia lokalizację kanału sanitarnego poza jezdnią i poboczem. Przejścia przez jezdnię można wykonać tzw. metodą przecisku. Prace budowlane mogą być wykonane bez naruszenia jezdni, a więc konieczność odbudowy nawierzchni nie wystąpi. Taka technologia realizacji prac została zastosowana w naszym mieście na ul. Brańskiej. Argumentacja Burmistrza w tym zakresie przekazana Regionalnej Izbie Obrachunkowej jest zatem niepełna, a przez to nie jest do końca rzetelna.

Stanowisko Rady w sprawie nie wyrażania zgody przez Burmistrza w temacie nieznanego deficytu w 2008 r. jest analogiczne jak w punktach poprzednich.

5. Na sesji Rady Miasta nr LII w dniu 28.03.2006 r. został zgłoszony wniosek, żeby przy opracowaniu dokumentacji modernizacji ulic ujmować również zaułki. Na ten wniosek, potraktowany jako interpelacja radnego, Burmistrz udzielił odpowiedzi, że uwaga radnego została przyjęta do wiadomości i przy opracowywaniu dokumentacji modernizacji ulic ujmowane będą do przebudowy również zaułki tych ulic. Z protokołu nie wynika, że wniosek poddany był pod głosowanie Rady, a konsekwencji zatem, iż była to decyzja Rady Miasta oraz, że dotyczył on bezwzględnej konieczności modernizacji ulic wraz z zaułkami.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika natomiast, że został wybudowany odcinek kanału sanitarnego w ul. Mickiewicza umożliwiający budowę sieci kanalizacji sanitarnej w przedmiotowym zaułku np. przy udziale Społecznego Komitetu Budowy, a zatem przy współudziale środków miejskich, a nie przy ich wyłącznym zaangażowaniu. Przeznaczenie kwoty 30.000 zł na opracowanie dokumentacji jest wystarczającym wydatkiem gminy

6. Stanowisko Rady dotyczące zaangażowania w budżecie Miasta Bielsk Podlaski na 2007 r. kwoty 100.000 zł na dokumentację zbiornika wodnego w Studziwodach opisane zostało powyżej w pkt 6 w zakresie wydatków.

Odnosząc się natomiast do wniosku Burmistrza Miasta dotyczącego rzekomego ograniczenia jego upoważnień w § 11 pkt. 3 uchwały budżetowej Rada uważa, że nastąpiło niezrozumienie przyjętego przez Radę zapisu cyt.: „*Upoważnia się Burmistrza do dokonywania zmian w planie wydatków budżetowych w ramach działu z wyłączeniem przeniesień dotyczących wydatków majątkowych, dotacji, promocji miasta oraz pozostałej działalności w poszczególnych działach*”. Ustawodawca w art.188 ust.1 ustawy o finansach publicznych precyzuje, w jakich sytuacjach zarząd (w tym wypadku burmistrz) może dokonywać zmian w planie dochodów i wydatków jst. Natomiast w świetle art.188 ust.2 tej ustawy wynika, że **organ stanowiący może upoważnić Burmistrza do dokonywania innych zmian w planie wydatków, z wyłączeniem przeniesień wydatków między działami.** Należy zatem stwierdzić, że Rada Miasta Bielsk Podlaski rozszerzyła upoważnienie Burmistrza (do czego miała prawo) poza kompetencje ustawowe, a nie jak pisze Burmistrz cyt. „*ograniczyła te uprawnienia*”, co zdaniem Burmistrza nie jest zgodne z prawem.

Końcowo informuje się, iż Rada Miasta Bielsk Podlaski podjęła uchwałę Nr VII/25/07 w sprawie dokonania zmian w budżecie miasta na 2007 r., likwidując rozbieżności kwot łącznego planu przychodów i wydatków zakładów budżetowych wykazanych w § 7 pkt 1 treści uchwały i ujętych w załączniku Nr 7 do tej uchwały.

W załączeniu:

1) załącznik Nr 1a), 1b), 1c), 1d) do stanowiska Rady – pisma mieszkańców ulic:

Glogera (zał. Nr 1 a), Rejtana (zał. Nr1b), Wczasowej (zał. Nr 1c), i Przechodniej (zał. Nr 1d), wraz z dokumentacją fotograficzną

2) załącznik Nr 2 do stanowiska Rady - opinia Komisji Budżetu i Finansów Rady Miasta Bielsk Podlaski

3) załącznik Nr 3 do stanowiska Rady – wydruk ze strony <http://www.eog.pl> Norweskiego Mechanizmu Norweskiego

4) załącznik Nr 4 do stanowiska Rady - wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Opolu z 2006-01-31, I SA./Op 268/05, opubl.:OwSS rok 2006, Nr 3, poz.82, str.97

5) załącznik Nr 5 do stanowiska Rady - wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba we Wrocławiu z 2004-02-10, I SA./Wr 2544/03, opubl: ZNSA rok 2005, Nr 1, str.88

6) załącznik Nr 6 do stanowiska Rady - wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z 1999-12- 22, III S.A. 2201/99, opubl: ONSA rok 2001, Nr 2, poz.70

7) załącznik Nr 7 do stanowiska Rady - artykuł Henryka Kamienieckiego wiceprzewodniczącego Regionalnej Komisji Orzekającej „Budżet a kompetencje organów samorządowych”, Finanse Publiczne - miesięcznik służb finansowo – księgowych Nr 1 (1) listopad 2006, str. 64-65

8) załącznik Nr 8 do stanowiska Rady – kserokopia tezy do art. 183 ust.2 ustawy o finansach publicznych C. Kosikowskiego, Finanse publiczne. Komentarz, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis 2006, teza 3 do art.183, s.404),